

10. fejezet

Szálkezelés és atomic támogatás a C++ standard library-ban

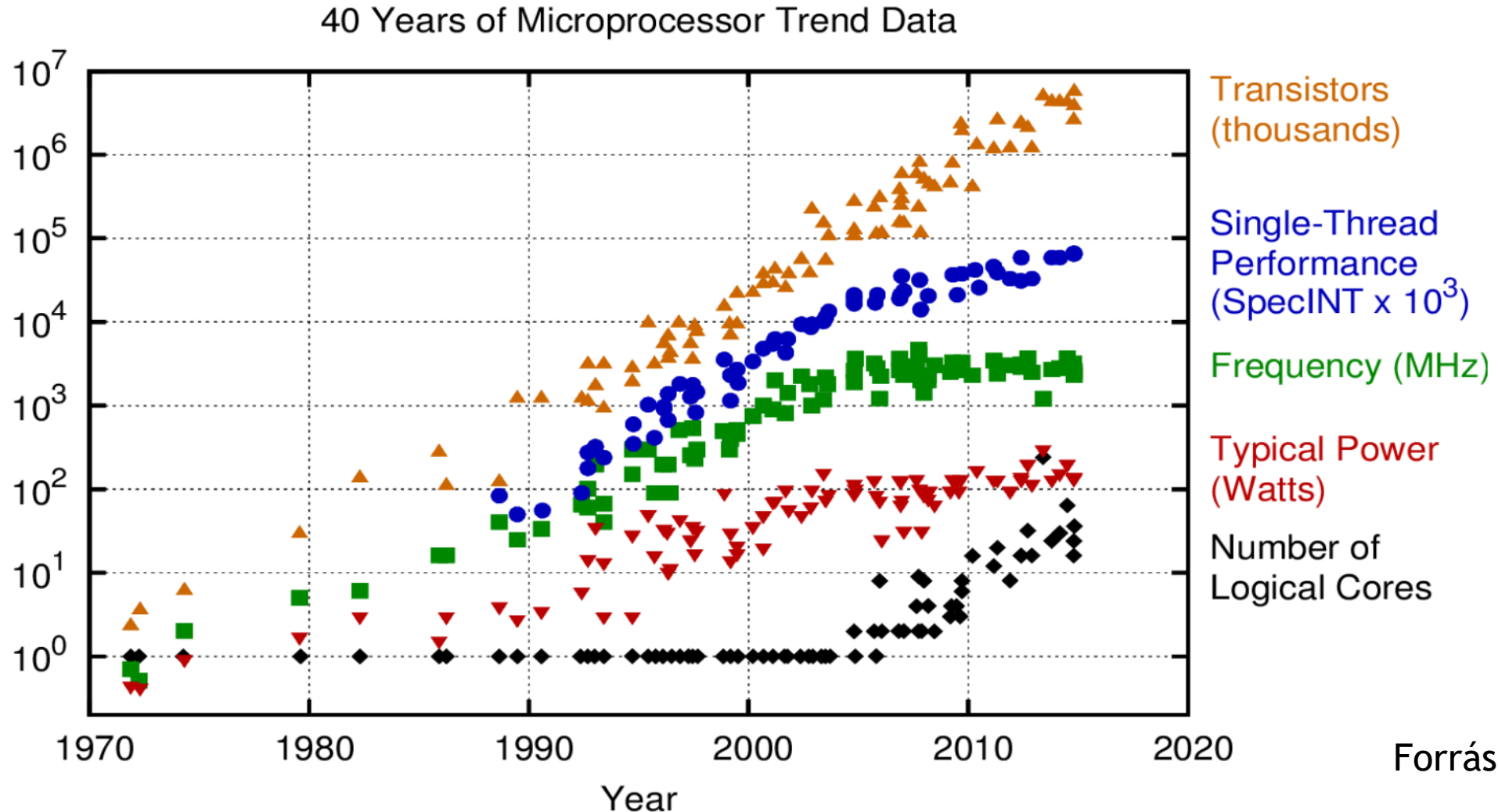
Haladó alkalmazott programozás

Még két fontos részét nem néztük meg az STL-nek:

- [Thread support library](#) (C++11)
- [Atomics operations library](#) (C++11)

a mostani előadás minden C++ eleme legalább C++11,
csak az lesz feltüntetve ha ennél későbbi

Miért fontos a párhuzamosság?

A 2000-es évek előtt a gépek azért lettek gyorsabbak, mert az órajel állandóan növekedett.

A hűtés azonban fizikailag limitált, ezért kb. 2-3 GHz fölé nem lehet praktikusán menni.

Az egyetlen esély növelni a (számítási)teljesítményt az, ha megtöbbszörözik a végrehajtókat, így az újabb tranzisztorokat párhuzamosításra fordítják.

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint Több bit van egy regiszterben
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint

Több utasítás hajtódik végre egyszerre a futószalagon

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint

Ugyan az az utasítás egyszerre több adaton hajtódik végre

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint

Több szálon történő végrehajtás,
de van közös memória

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint ←

Folyamatok közötti feladat szétosztás,
amik között nincs memória kapcsolat,
csak üzenet küldés
([szerializálni](#) kell az információt)

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint

Ezt a processzor és a fordító kezeli

Esetleg a vektorizálásnál néha kézzel be lehet segíteni,
pl. intrinsic-ekkel

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
  - Utasítás szint
  - Vektor szint
  - Feladat/Eszköz szint
  - Folyamat/Klaszter szint
- } Ez viszont mindenképp a programozó feladata

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- Feladat/Eszköz szint
- Folyamat/Klaszter szint

Ha ezt nem használja ki az ember, akkor elpocsékolja a hardver erőforrásait és a kódja sose lesz gyorsabb, nem fog skálázódni

A párhuzamosítás több szinten is lehetséges:

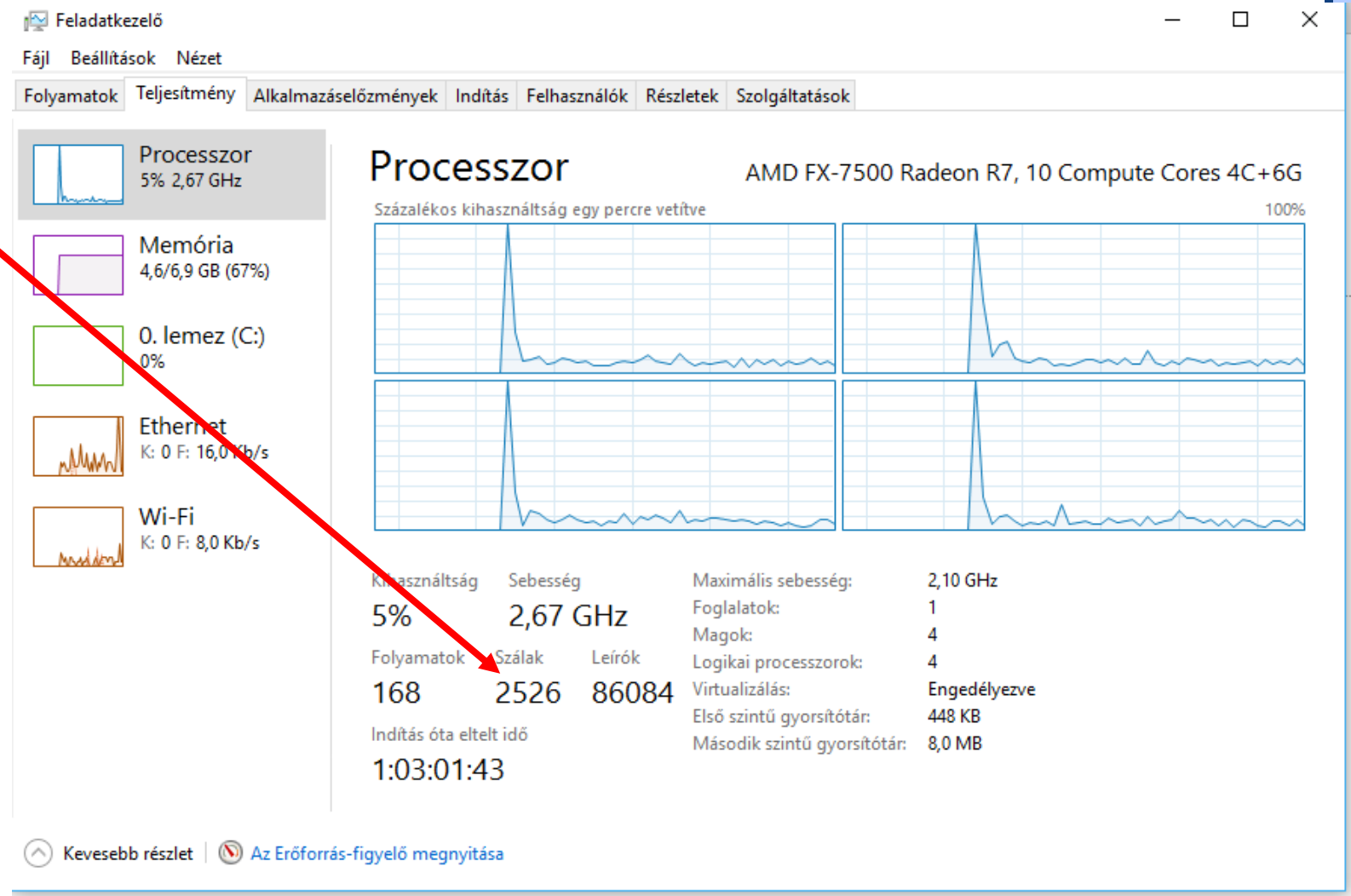
- Bit szint
- Utasítás szint
- Vektor szint
- **Feladat/Eszköz szint** ← De most csak erről lesz szó
- Folyamat/Klaszter szint

Szál: a végrehajtás logikai egysége

- Saját stack-je van
- Saját állapota van
- Egy szálütemező dönti el, hogy mikor kerül sorra
  - CPU-kon az operációs rendszer része, azaz szoftveres
  - GPU-kon hardveres ütemező van
- Amikor dolgozik, akkor hardveres végrehajtóhoz van rendelve

Párhuzamosság általában

- Egy mai gép több ezer szálát kezel egyszerre
- Néhány magon...
- Hogyan?

A szálak állapota lehet:

- Végrehajtás alatti
- Várakozó
- Felfüggesztett
- stb...

Csak ebben az állapotban
használ végrehajtási hardver
erőforrást

A szálak állapota lehet:

- Végrehajtás alatti
- Várakozó
- Felfüggesztett
- stb...

Ekkor félre van téve,
és nem csinál semmit

- Legalább 1 szál mindig van a programunkban
- Ezt az operációs rendszer indítja el a `main()` függvénnnyel
- A `main()` visszatérésekor pedig megsemmisül

Az aktuális függvényt végrehajtó szál az `std::this_thread` névtérben levő függvényekkel lehet elérni:

- `std::yield`
  - Előre engedi a többi szálát, mert neki épp várnia kell valamire
- `std::sleep_for`, `std::sleep_until`
  - Felfüggeszti a szál végrehajtását valamennyi időre, vagy valamennyi ideig

Minden új szálát, amit létre hozunk az `std::thread` objektum reprezentál:

```
#include <thread>
```

```
std::thread t;
```

Ez a program elindít majd bevár egy szálát:

```
#include <thread>
#include <iostream>

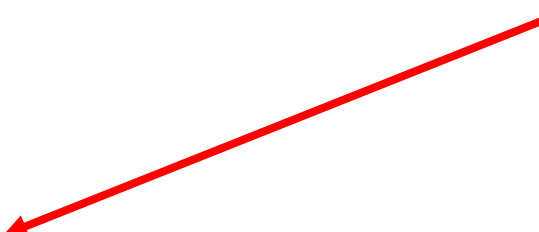
int main()
{
    auto task = [](){ std::cout << "done.\n"; };
    std::thread t(task);
    t.join();
    return 0;
}
```

Ez a program elindít majd bevár egy szálát:

```
#include <thread>
#include <iostream>
```

```
int main()
{
    auto task = [](){ std::cout << "done.\n"; };
    std::thread t(task);
    t.join();
    return 0;
}
```

Ez az a lambda, amit az új szálban akarunk végrehajtani

Ez a program elindít majd bevár egy szálát:

```
#include <thread>
#include <iostream>
```

```
int main()
```

```
{
```

```
    auto task = [](){ std::cout << "done.\n"; };
```

```
    std::thread t(task);
```

```
    t.join();
```

```
    return 0;
```

```
}
```

A `thread` konstruktora átveszi a függvényt és elindítja a szálát

Ez a program elindít majd bevár egy szálát:

```
#include <thread>
#include <iostream>
```

```
int main()
```

```
{
```

```
    auto task = [](){ std::cout << "done.\n"; };
```

```
    std::thread t(task);
```

```
    t.join();
```

```
    return 0;
```

```
}
```

Itt a main bevárja, hogy befejeződjön a másik szál

Ez a program argumentumot is átad az elindított szálnak:

```
#include <thread>
#include <iostream>

int main()
{
    auto task = [](int x){ std::cout << x << "\n"; };
    std::thread t(task, 7);
    t.join();
    return 0;
}
```

```
std::thread t(task, 7);
```

- Ez most csak olyan szálakra működik, amik nem adnak vissza semmit
- Hogyan kapjunk vissza eredményt?

Promise és Future objektumok

```
#include <future>
std::promise<T> promise;
std::future<T> future = promise.get_future();
```

- A promise - future pár egy egyszeri aszinkron kommunikációs csatorna:
- Az a szál, amelyik eredményt akar közölni beállítja a promise-t egyszer
- A másik szál, akinek a kapcsolódó future van várhat az eredményre és ha elkészült, akkor lekérdezheti

Promise és Future objektumok

```
#include <thread>
#include <future>

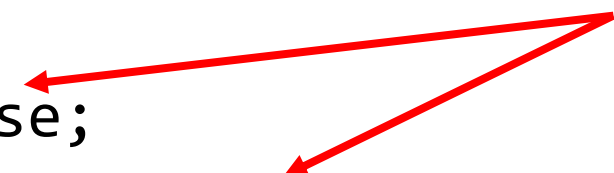
int main()
{
    std::promise<int> promise;
    std::future<int> future = promise.get_future();
    auto f = [](std::promise<int> p, int x){ p.set_value(2*x); };
    std::thread t(f, std::move(promise), 21 );
    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
    t.join();
}
```

Promise és Future objektumok

```
#include <thread>
#include <future>

int main()
{
    std::promise<int> promise;
    std::future<int> future = promise.get_future();
    auto f = [](std::promise<int> p, int x){ p.set_value(2*x); };
    std::thread t(f, std::move(promise), 21 );
    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
    t.join();
}
```


Itt jön létre az összekapcsolt promise-future pár, ami egy `int`-et fog átvinni

Promise és Future objektumok

```
#include <thread>
#include <future>
int main()
{
    std::promise<int> promise;
    std::future<int> future = promise.get_future();
    auto f = [](std::promise<int> p, int x){ p.set_value(2*x); };
    std::thread t(f, std::move(promise), 21 );
    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
    t.join();
}
```

A szál átveszi a
promise-t és beállítja

Promise és Future objektumok

```
#include <thread>
#include <future>

int main()
{
    std::promise<int> promise;
    std::future<int> future = promise.get_future();
    auto f = [](std::promise<int> p, int x){ p.set_value(2*x); };
    std::thread t(f, std::move(promise), 21 );
    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
    t.join();
}
```

Az elinduló szálba át kell mozgatni a promise-t

Promise és Future objektumok

```
#include <thread>
#include <future>

int main()
{
    std::promise<int> promise;
    std::future<int> future = promise.get_future();
    auto f = [](std::promise<int> p, int x){ p.set_value(2*x); };
    std::thread t(f, std::move(promise), 21 );
    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
    t.join();
}
```

A fő szál a függvényig fut, vár amíg a promise beállítódik, majd visszatér az értékkel

Sokszor nem kell tetszőleges ponton a kommunikáció a két szál között, csak el akarunk indítani egy lambdát és visszakapni az eredményét.

Erre való az [std::async](#) és az [std::packaged_task](#)!

std::packaged_task

```
int main()
{
    std::packaged_task<double(double)> task(
        [] (double x) { return std::sqrt(x); } );

    std::future<double> result = task.get_future();
    task(100.0);
    std::cout << "Result: " << result.get() << "\n";
}
```

std::packaged_task

A konstruktorban adjuk meg a függvényt, akár lambda, akár függvény pointer formában

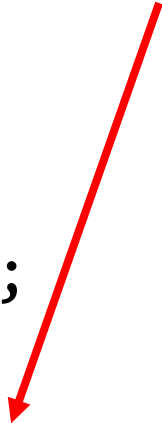
```
int main()
{
    std::packaged_task<double(double)> task(
        [](double x) { return std::sqrt(x); } );

    std::future<double> result = task.get_future();
    task(100.0);
    std::cout << "Result: " << result.get() << "\n";
}
```

Lekérdezzük a későbbi eredményt elérhetővé tevő future-t

```
int main()
{
    std::packaged_task<double(double)> task(
        [](double x) { return std::sqrt(x); } );

    std::future<double> result = task.get_future();
    task(100.0);
    std::cout << "Result: " << result.get() << "\n";
}
```

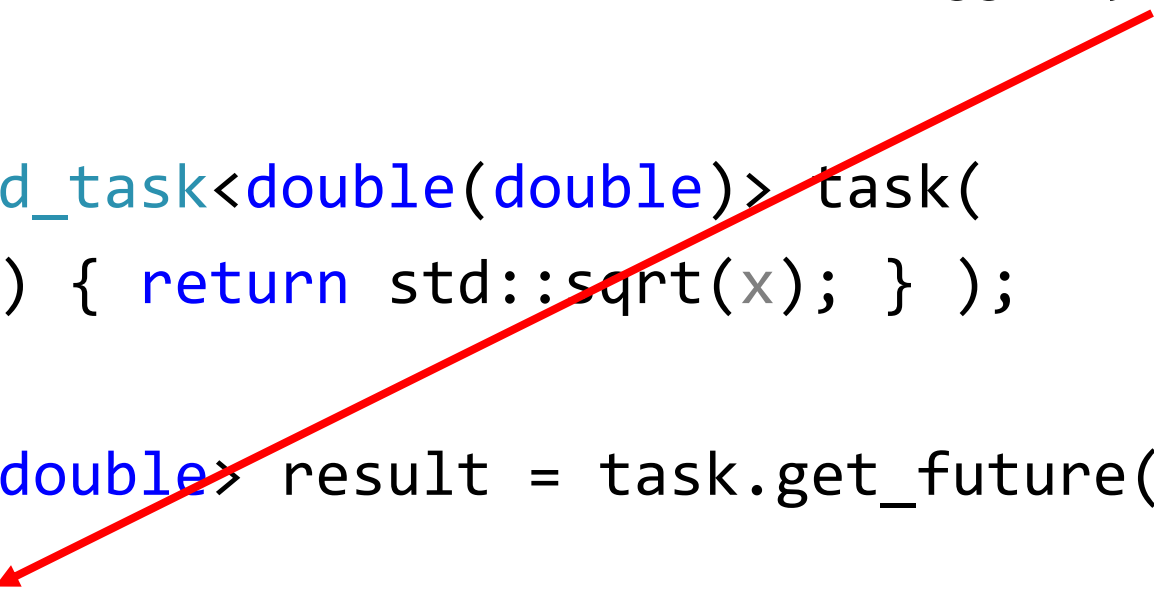

std::packaged_task

```
int main()
{
    std::packaged_task<double(double)> task(
        [] (double x) { return std::sqrt(x); } );

    std::future<double> result = task.get_future();
    task(100.0);
    std::cout << "Result: " << result.get() << "\n";
}
```

Itt indul el a függvény egy új szálon

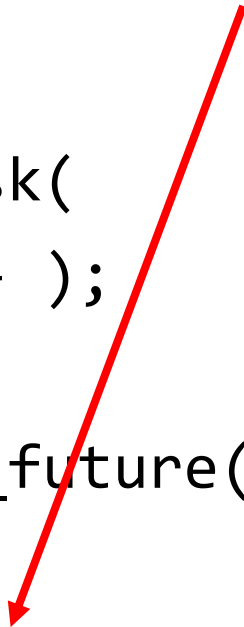
A red arrow originates from the text "Itt indul el a függvény egy új szálon" and points to the line "task(100.0);" in the code block.

std::packaged_task

```
int main()
{
    std::packaged_task<double(double)> task(
        [](double x) { return std::sqrt(x); } );

    std::future<double> result = task.get_future();
    task(100.0);
    std::cout << "Result: " << result.get() << "\n";
}
```

Itt várjuk meg, hogy befejeződjön

std::async

```
int main()
{
    auto f = [](int x){ return 2*x; };

    auto future = std::async( std::launch::async, f, 21 );

    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
}
```


Itt indul el a lambda egy új szálban, maga az async egy future-t ad vissza, ami majd az eredményt fogja tartalmazni

```
int main()
{
    auto f = [](int x){ return 2*x; };

    auto future = std::async( std::launch::async, f, 21 );

    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
}
```

A red arrow points from the lambda function definition in the code block to the lambda argument in the std::async call.

std::async

```
int main()
{
    auto f = [](int x){ return 2*x; };

    auto future = std::async( std::launch::async, f, 21 );

    std::cout << "Result: " << future.get() << "\n";
}
```

A "main" itt vár, hogy az eredmény elérhető legyen

Ökölszabály:

- A legtöbbször elég az `async` vagy a `packed_task`. (a különbségekről [itt](#))
Elindítja a függvényt, visszaadja az eredményt.
- Ha köztes eredményt akarunk egyszeri módon átadni és szinkronizálni a szálak között, akkor érdemes `promise-future` párokat használni.
- Ha bonyolultabb kommunikáció kell, akkor a később bemutatandó eszközökből kell építkeznünk...

Példa: nagyvektor átlag

Feladat: számoljuk ki az átlagát egy nagy vektornak többszálon

```
std::vector<double> vec(10'000'000);
```

```
auto averager = [](auto it0, auto it1)
{
    auto sum = std::accumulate(it0, it1, 0.0);
    return sum / std::distance(it0, it1);
};
```

Példa: nagyvektor átlag

Feladat: számoljuk ki az átlagát egy nagy vektornak többszálon

```
std::vector<double> vec(10'000'000);
```

C++11: számjegy elválasztók, semmit nem változtat,
csak olvashatóvá teszi a nagy számokat

```
auto averager = [](auto it0, auto it1)
{
    auto sum = std::accumulate(it0, it1, 0.0);
    return sum / std::distance(it0, it1);
};
```


Példa: nagyvektor átlag

Feladat: számoljuk ki az átlagát egy nagy vektornak többszálon

```
std::vector<double> vec(10'000'000);
```

Segéd függvény, ez lesz egy részfeladat,
amit egy-egy szálon végre tudunk hajtani: két iterátor között részátlagot számol

```
auto averager = [](auto it0, auto it1)
{
    auto sum = std::accumulate(it0, it1, 0.0);
    return sum / std::distance(it0, it1);
};
```

A red arrow points from the text "két iterátor között" in the paragraph above to the lambda function parameter list "(auto it0, auto it1)".

Példa: nagyvektor átlag

```
auto n = std::thread::hardware_concurrency();
```

Visszaadja a párhuzamosan futtatható szálak számát
(általában a logikai magszámot)

```
std::vector<std::future<double>> futures(n);
```

Példa: nagyvektor átlag

```
auto n = std::thread::hardware_concurrency();
```

Lefoglalunk annyi eredményt tároló future-t, ahány szálunk van

```
std::vector<std::future<double>> futures(n);
```


Példa: nagyvektor átlag

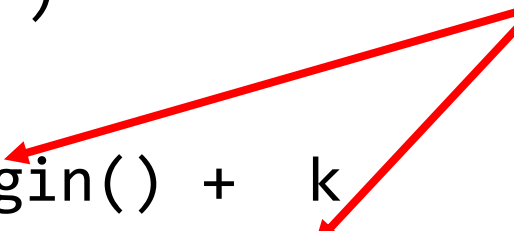
A szálak elindítása: fel kell darabolni a teljes adatsort!

```
for(int k=0; k<n; ++k )
{
    auto it0 = vec.begin() + k * vec.size() / n;
    auto it1 = vec.begin() + (k + 1) * vec.size() / n;
    futures[k] = std::async( std::launch::async,
                            averager, it0, it1 );
}
```

Példa: nagyvektor átlag

A szálak elindítása: fel kell darabolni a teljes adatsort!


```
for(int k=0; k<n; ++k )      Osszuk fel a teljes intervallumot darabokra
{
    auto it0 = vec.begin() + k      * vec.size() / n;
    auto it1 = vec.begin() + (k + 1) * vec.size() / n;
    futures[k] = std::async( std::launch::async,
                             averager, it0, it1 );
}
```


Példa: nagyvektor átlag

A szálak elindítása: fel kell darabolni a teljes adatsort!

```
for(int k=0; k<n; ++k )  
{  
    auto it0 = vec.begin() + k * vec.size() / n;  
    auto it1 = vec.begin() + (k + 1) * vec.size() / n;  
    futures[k] = std::async( std::launch::async,  
                            averager, it0, it1 );  
}
```


Elindítjuk az iterátorokkal a szálát és letároljuk a future-t.

Példa: nagyvektor átlag

Eredmények összegyűjtése:

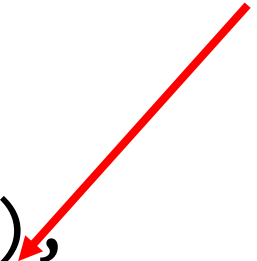
```
auto partial_avg =
    std::accumulate(futures.begin(),
                   futures.end(),
                   0.0,
                   [](double acc, std::future<double>& f)
                   {
                       return acc + f.get();
                   } );
```

Példa: nagyvektor átlag

Eredmények összegyűjtése:

Végigmegyünk a future tömbön...

```
auto partial_avg =  
    std::accumulate(futures.begin(),  
                    futures.end(),  
                    0.0,  
                    [](double acc, std::future<double>& f)  
                    {  
                        return acc + f.get();  
                    } );
```


Példa: nagyvektor átlag

Eredmények összegyűjtése:

```
auto partial_avg =  
    std::accumulate(futures.begin(),  
                   futures.end(),  
                   0.0,  
                   [](double acc, std::future<double>& f)  
                   {  
                       return acc + f.get();  
                   } );
```

Minden elemnél megvárjuk a részeredményt és összegezzük

Példa: nagyvektor átlag

És a végeredmény:

```
std::cout << "Average is: "  
          << result / (double)n << "\n";
```

(ahol n a szálak száma volt 😊)

A teljes kód [itt](#).

Megosztott változók

És most kezdődik a bonyodalom...

A szálkezelés szempontjából az adatoknak két fő tulajdonsága van:

- Meg van-e osztva
- Változik-e, vagy sem

A szálkezelés szempontjából az adatoknak két fő tulajdonsága van:

- **Meg van-e osztva**

Egynél több szál is hozzáfér-e ugyan ahhoz az adathoz, vagy erőforráshoz

- **Változik-e, vagy sem**

Az adatot, erőforrást csak olvassa, vagy meg is változtatja a szál

Megosztott változók

	Nem megosztott	Megosztott
Konstans		
Változó		

Megosztott változók

	Nem megosztott	Megosztott
Konstans	✓	✓
Változó		

Megosztott változók

	Nem megosztott	Megosztott
Konstans	✓	✓
Változó	✓	

Megosztott változók

	Nem megosztott	Megosztott
Konstans	✓	✓
Változó	✓	!!!

- A megosztott változók kifejezetten veszélyesek
- Ha két szál egyszerre akar elérni egy megosztott változót, akkor versenyhelyzetről, *race condition*-ról beszélünk
- Kifejezetten az írási / módosítási versenyhelyzetek veszélyesek, mert megsérülhet, értelmetlenné válhat az érintett adat

- A megosztott változók kifejezetten veszélyesek

Továbbá!

- Mivel a szálak végrehajtási sorrendje és időzítése lényegében véletlen, ezért a versenyhelyzetek **nagyon nehezen reprodukálhatóak és debuggolhatóak!**

Megosztott változók

Emlékeztetőül a bevezető előadásból:

- A [Therac-25-ös](#) terápiás készülék hibája
- A [2003-as Észak-Amerikai áramszünet](#)

Több módon is elkerülhetjük ezeket a problémákat:

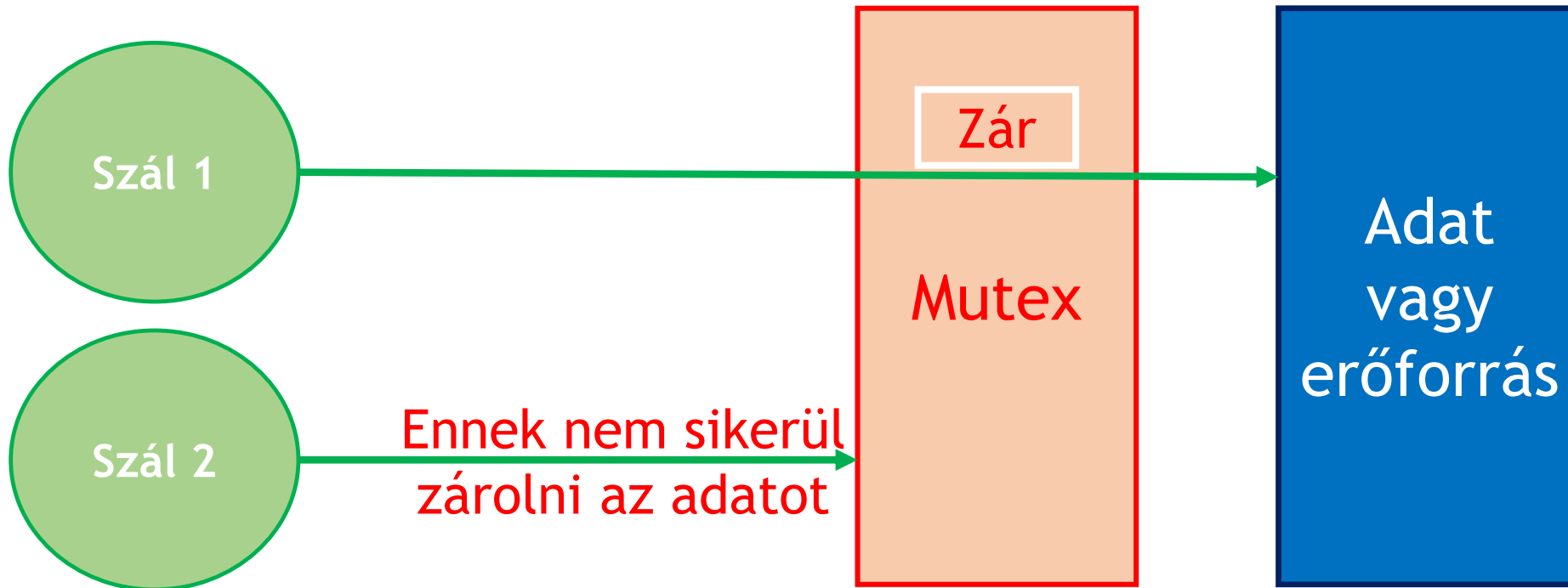
- Nem használunk megosztott változókat!
- Használjuk a megfelelő szinkronizációs és szálvezérlési elemeket...

A C++ 11 a következő elemeket szabványosította:

- Mutexek
- Zárak (Locks)
- Feltételes változók (condition variables)

A mutex a kölcsönös kizárás rövidítése (mutual exclusion):

- Meggátolja, hogy a megosztott adatot egyszerre egynél több szál használhassa

A C++11 a következő fajta mutexeket szabványosította:

- `std::mutex` csak két művelet: zárás és feloldás
- `std::timed_mutex` ez adott ideig próbálkozik a zárással
- `std::recursive_mutex` ez többször is zárolható, de ugyanannyiszor kell utána feloldani
- `std::recursive_timed_mutex` mindkét előző funkció egyben

A mutexek csak a történet egyik fele.

A legbiztosabb záracokkal együtt használni őket:

- `std::lock_guard< >`
- `std::unique_lock< >`

A mutexek csak a történet egyik fele.

A legbiztosabb záracokkal együtt használni őket:

- `std::lock_guard< >` A template paraméter a mutex típusa
- `std::unique_lock< >`

Mutexek és zárok

`std::lock_guard< >` ez is [RAII](#) alapú

- a konstruktor zár,
- a destruktork feloldja a zárat.

Általában egy `{ }` tartományban szokás használni:

```
std::mutex m;
{ //egy tartomány, pl. függvény törzse
  std::lock_guard<std::mutex> lock(m);
  //itt lehet használni a mutexhez rendelt megosztott változókat
}
```

//ezen a ponton a zár kiold, a mutex újra zárható másik szálból

Példa: megosztott vektor biztonságos átméretezése:

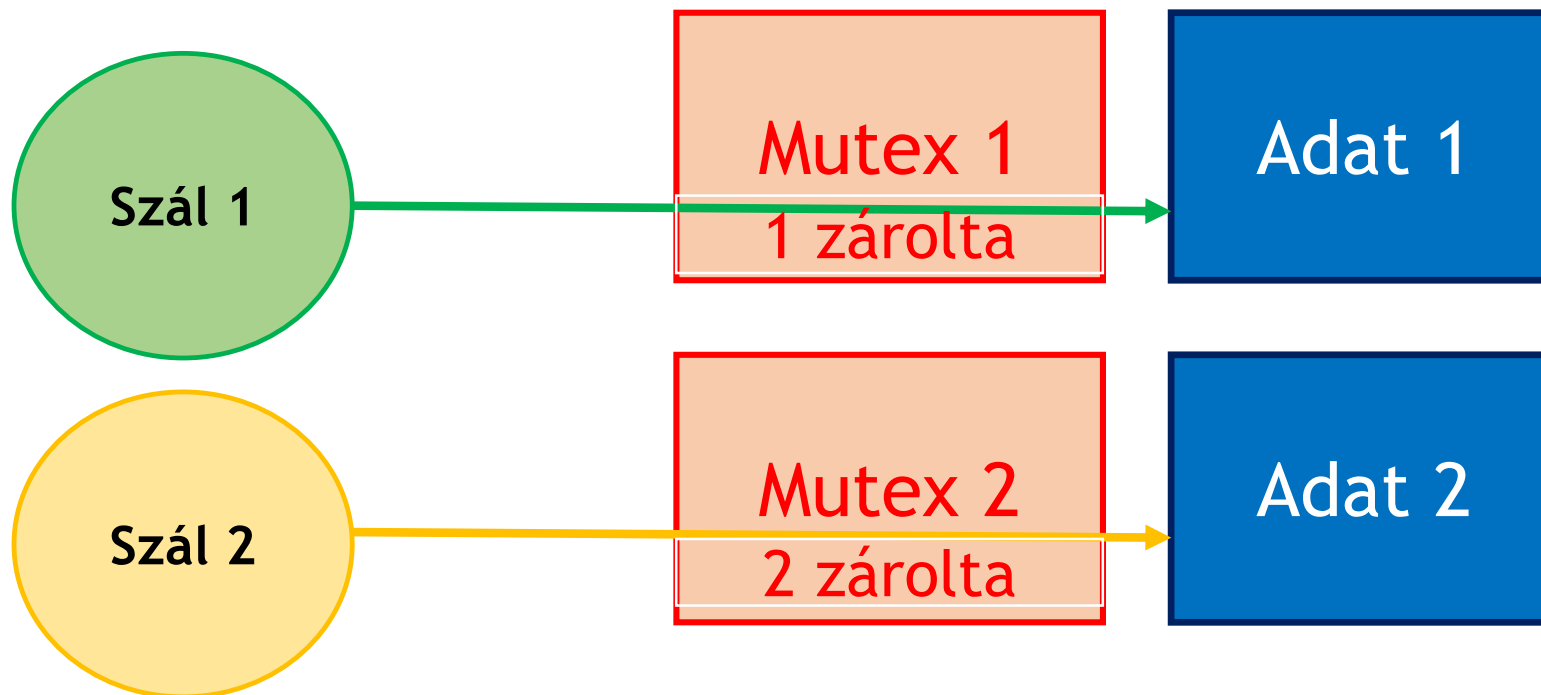
```
std::mutex mutex;  
std::vector<int> data;  
  
{  
    std::lock_guard<std::mutex> guard(mutex);  
    data.resize( 100 );  
}
```

Az `std::unique_lock< >` egy segéd objektum a mutexekhez, ami:

- Mozgatható és értéküladható
- Szintén RAI alapú
- De olyan interfésze van, mint a mutexnek (zárható és feloldható)
- [+még sokminden](#)

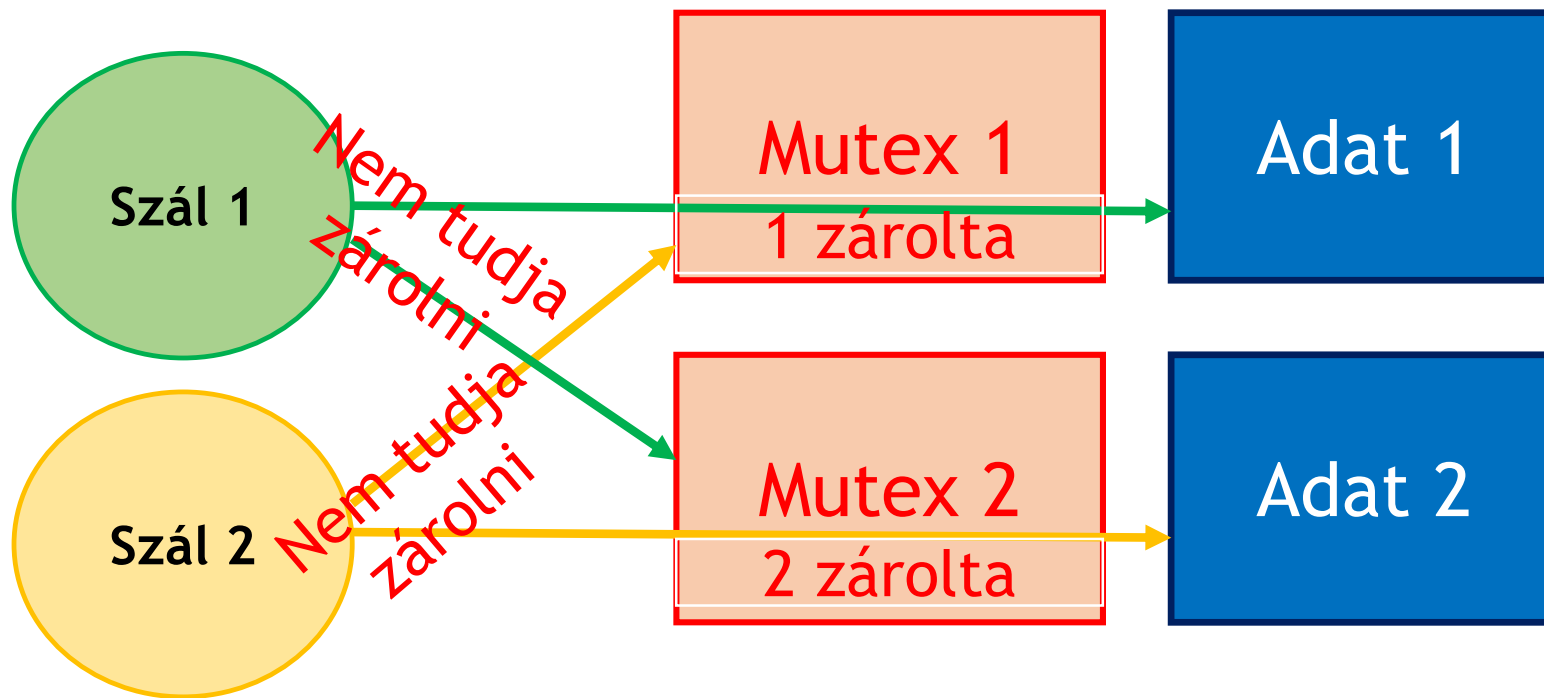
Mutexek és holtpontok

Ha egyszerre több mutexet is zárni akarunk, az nem megy egyszerre (atomikusan), és ha több szál próbálkozik egyszerre, más sorrendben, akkor előfordulhat holtpont (deadlock):

Mutexek és holtpontok

Ha egyszerre több mutexet is zárni akarunk, az nem megy egyszerre (atomikusan), és ha több szál próbálkozik egyszerre, más sorrendben, akkor előfordulhat holtpont (deadlock):

Léteznek holtpont elkerülő algoritmusok (ha egy mutexet a sok közül nem sikerül zárolni, akkor minden korábbi zárolt mutexet fel kell oldani az újrapróbálkozás előtt),

de ezeket nem kell feltétlenül ismerni, mert az `std::lock` tudja őket!

Mutexek és holtpontok

Példa az `std::lock` használatára több mutex biztonságos zárolása esetére:

```
std::mutex m1, m2;
```

Nem a konstruktorban akarunk lockolni,
hanem később!


```
{  
    std::unique_lock<std::mutex> lock1(m1, std::defer_lock);  
    std::unique_lock<std::mutex> lock2(m2, std::defer_lock);  
  
    std::lock(lock1, lock2);  
    //most lehet a védett adatokat használni  
}
```

Mutexek és holtpontok

Példa az `std::lock` használatára több mutex biztonságos zárolása esetére:

```
std::mutex m1, m2;
```

```
{
```

```
    std::unique_lock<std::mutex> lock1(m1, std::defer_lock);
```

```
    std::unique_lock<std::mutex> lock2(m2, std::defer_lock);
```

```
    std::lock(lock1, lock2);
```

```
    //most lehet a védett adatokat használni
```

```
}
```

Itt lesz a zárolás, és nem lesz deadlock!

C++17-ben az előző példa egyszerűbben is megoldható az [std::scoped_lock](#)-al:

```
std::mutex m1, m2;  
  
{  
    std::scoped_lock<std::mutex, std::mutex> lock{m1, m2};  
    //most lehet a védett adatokat használni  
}
```


A C++14 és C++17 tovább bővíti a készletet:

```
std::shared_mutex
```

```
std::shared_timed_mutex
```

```
std::shared_lock< >
```

A "shared" arra utal, hogy ezeknek létezik nem kizárólagos módja is a kizárólagos mellett:

- Több szál is érvényesíthet megosztott zárást (pl.: többen akarják olvasni az adatot)
- De csak 1 szál szerezhethet kizárólagos lock-ot (pl.: írási jogot)
- Minden megosztott lock-ot fel kell oldani, mielőtt a kizárólagos jogot megkaphatja valaki

Az `std::condition_variable` két funkcionalitást ötvöz:

- mutex szerű kizárást
- várakozást egy másik szál általi módosításra

`std::condition_variable:`

A módosító szál:	A várakozó szálak:
1.: Megszerzi a mutexet	1.: Megszerzik a zárat a mutexhez
2.: Módosítja a megosztott adatot	2.: Várakoznak a zár feloldódására a <code>condition_variable</code> -n keresztül (ezalatt a mutex nincs lockolva)
3.: Feloldja a mutexet és értesíti a többi szálát	3.: Amikor felébrednek, akkor övék a mutex

Példa:

```
std::condition_variable cv; std::mutex m;
```

```
//Író szál:
```

```
{  
    std::unique_lock<std::mutex> lock(m);  
    //a megosztott adat módosítása  
    cv.notify_all();  
}
```

```
//Olvasó / várakozó szálak:
```

```
{  
    std::unique_lock<std::mutex> lock(m);  
    cv.wait(lock);  
    //itt használhatják a megosztott adatot  
}
```

Az garantált, hogy csak azok a szálak kerülnek a felébresztési listába, akik az előtt kezdték el a várakozást, hogy az értesítés (`notify`) megtörtént.

Viszont: az nincs garantálva, hogy csak akkor ébrednek fel a szálak, ha valóban történt értesítés! Ez a jelenség a hamis ébresztés (*spurious wake-up*).

Ennek a hatékony szálütemezés implementálásával összefüggő okai vannak ([link](#)).

A hamis ébresztések kezelésére ajánlott ellenőrizni egy feltételt, ami megmondja, hogy valóban megtörtént-e a várt módosítás. Erre való a `wait` egy változata, ami ilyen feltételt vár:

```
template< class Predicate >
void std::condition_variable::wait
( std::unique_lock<std::mutex>& lock, Predicate pred )
{
    while (!pred()){ wait(lock); }
}
```

- Atomikus műveletek

Emlékeztető:

egy művelet akkor atomikus, ha másik szál nem tudja félbeszakítani.

- Csak néhány egyszerű típushoz érhető el néhány egyszerű művelet
- Ezeket a hardvernek kell biztosítania utasítás szinten
- Az összes szálkezeléssel összefüggő primitív közül ezek a legolcsóbbak (de persze drágábbak, mintha simán elvégeznénk a műveleteket)

C++11 óta van egy általános template: `std::atomic<T>`

A template maga bármilyen típusra példányosítható, de csak az egyszerű típusok esetén fogja működését atomikus műveletekkel végezni, egyéb esetekben lock-okat használ

Le lehet [kérdezni](#), hogy melyiket választja az implementáció

A következő műveletek végezhetőek el az `std::atomic<T>`-n:

- Betöltés és kimentés
- Csere, összehasonlítás-és-csere
- Összeadás, kivonás
- Logikai műveletek: ÉS, VAGY, KIZÁRÓ-VAGY

A következő műveletek végezhetőek el az `std::atomic<T>`-n:

- Betöltés és kimentés
- Csere, összehasonlítás-és-csere
- Összeadás, kivonás
- Logikai műveletek: ÉS, VAGY, KIZÁRÓ-VAGY

} Ezek operátorként is elérhetőek

Atomikus műveletek

Az `std::atomic<T>` nem másolható a copy konstruktor és az `operator=` törölve van.

Ez azt jelenti, hogy nem hozhatunk létre egyszerűen tárolókat belőle, pl.: ez nem fog menni:

```
std::vector<std::atomic<T>>!
```

De, ezt meg lehet kerülni...

Atomikus műveletek

```
template <typename T>
struct atomic_wrapper
{
    std::atomic<T> data;
    atomic_wrapper():data({})
    atomic_wrapper(atomic_wrapper const& copy) :
        data(copy.data.load()){}
    atomic_wrapper& operator=(atomic_wrapper const& copy)
    {
        data.store(copy.data.load());
        return *this;
    }
};
```

Atomikus műveletek

```
template <typename T>
struct atomic_wrapper
{
    std::atomic<T> data;
    atomic_wrapper():data({})
    atomic_wrapper(atomic_wrapper const& copy) :
        data(copy.data.load()){}
    atomic_wrapper& operator=(atomic_wrapper const& copy)
    {
        data.store(copy.data.load());
        return *this;
    }
};
```

Ezek az atomikus műveletek

Ezzel most már lehet tárolót használni, mert az `atomic_wrapper<T>` már másolható.

```
std::vector<atomic_wrapper<T>> v;
```

Atomikus műveletek - példa

Példa: hisztogram számolás több szálon

```
//adatok, ismert terjedelemmel:
```

```
double low = 0.0;
```

```
double high = 10.0;
```

```
std::vector<double> vec = { ... };
```

```
//hisztogram:
```

```
std::vector<atomic_wrapper<int>> histogram(30);
```


Atomikus műveletek - példa

Ez a segéd függvény egy iterátorokkal adott tartományt kategorizál be:

```
auto insert = [&](auto it0, auto it1)
{
    for( auto it=it0; it!=it1; ++it)
    {
        auto sz = histogram.size()-1;
        auto index = (size_t)(sz * (((*it)-low)/(high-low)));
        if( index > 0 && index < sz )
        {
            histogram[index].data += 1;
        }
    }
};
```

Atomikus műveletek - példa

Ez a segéd függvény egy iterátorokkal adott tartományt kategorizál be:

```
auto insert = [&](auto it0, auto it1)
{
    for( auto it=it0; it!=it1; ++it)
    {
        auto sz = histogram.size()-1;
        auto index = (size_t)(sz * (((*it)-low)/(high-low)));
        if( index > 0 && index < sz )
        {
            histogram[index].data += 1;
        }
    }
};
```

Ez itt így atomikus!

Atomikus műveletek - példa

A szálak elindítása hasonló a nagy vektor átlaghoz:

```
std::vector<std::future<void>> futures(max_num_of_threads);
for(int n=0; n<max_num_of_threads; ++n )
{
    auto it0 = vec.begin() + n * vec.size() / max_num_of_threads;
    auto it1 = vec.begin() + (n + 1) * vec.size() / max_num_of_threads;
    futures[n] = std::async( std::launch::async, insert, it0, it1 );
}
//itt várjuk be az elindított szálakat:
std::for_each(futures.begin(), futures.end(),
              [](std::future<void>& f){ f.get(); } );
```

Atomikus műveletek - példa

Teszt paraméterek:

- 10 millió adatpont
- 4 szál
- 30 bin a hisztogrammban

A teljes kód [itt](#).

Eredmény:

- Ha nem használunk atomikus műveleteket, akkor kb. 3 millió adatpont nem kerül bele a hisztogramba az írási versenyhelyzetek miatt.
A feldolgozási idő ekkor: kb. 470 ms
- Atomikus műveletekkel helyes az eredmény, de kicsit tovább tart: kb. 1070 ms

- C++17-től kezdve a legtöbb algoritmusnak van CPU párhuzamosított megfelelője. Ezekhez elegendő egyetlen argumentummal kibővíteni az algoritmus hívását.
- A legtöbb tipikus használatát a párhuzamosságnak egyszerűen megoldja
- Meglehetősen új fordító kell hozzá
  - Clang 9
  - GCC 9
  - MSVC 19.14 (VS 2017)

```
std::vector<double> vec(10'000'000);  
auto averager = [](auto it0, auto it1)  
{  
    auto sum = std::accumulate(it0, it1, 0.0);  
    return sum / std::distance(it0, it1);  
};  
auto n = std::thread::hardware_concurrency();  
std::vector<std::future<double>> futures(n);  
for(int k=0; k<n; ++k )  
{  
    auto it0 = vec.begin() + k * vec.size() / n;  
    auto it1 = vec.begin() + (k + 1) * vec.size() / n;  
    futures[k] = std::async( std::launch::async, averager, it0, it1 );  
}  
auto avg = std::accumulate(futures.begin(), futures.end(), 0.0,  
    [](double acc, std::future<double>& f) { return acc + f.get(); } ) / n;  
  
auto avg2 = std::reduce(std::par_unseq, vec.cbegin(), vec.cend(), 0.0) / vec.size();
```

A C++ nyelv fejlesztői számos kiegészítő / kísérleti könyvtárat is fejlesztenek, amik egy ponton bekerülhetnek a standard library-ba (pl. a C++20-ban):

[Library fundamentals](#)

[Library fundamentals 2](#)

[Extensions for Parallelism](#)

[Extensions for Concurrency](#)

[Concepts](#)

[Ranges](#)

Ezeknek a java bekerült C++20-ba.

Vannak dolgok, amik még nincsenek és a közeljövőben valószínűleg nem is kerülnek szabványosításra. Két példa:

- Szál prioritás
- Szál affinitás

- Szál prioritás
  - A szálkezelő milyen gyakran adjon utat az adott szálnak. Ha kicsi, ritkán ébreszti fel, ha nagy, akkor gyakran. Ha sok nagy prioritású szál van, akkor azok teljesen kisajátíthatják a rendszert.

Linux: [pthread_setschedprio](#)

Windows: [SetThreadPriority](#)

A szükséges szálazonosító az `std::thread::native_handle` függvényéből nyerhető.

- Szál affinitás
  - A szálkezelő a szálakat átrakhatja a processzorok között. Ekkor az L1/L2 vagy a teljes cache elveszik a szál számára, ami költséges. A szál affinitással megmondható az ütemezőnek, hogy a szál melyik logikai processzoron fusson, elkerülve az ilyen átrakásokat

Linux: [pthread_setaffinity](#)

[Olvasnivaló](#)

Windows: [SetThreadAffinityMask](#)

A szükséges szálazonosító az `std::thread native_handle` függvényéből nyerhető.

Írjunk mátrix szorzást úgy, hogy párhuzamosítjuk legalább 2 szátra a műveletet valamelyik dimenzió mentén.

Használjunk `std::async`-ot.

Hasonlítsuk össze a futásidőt a korábbi, nem párhuzamos változattal.